

Medlemsinitiativ från Ångecenterns årsmöte ang Föreningarnas problem med kontanthantering

Centerns Ångekrets anser att nyliberalismens nedbrytande effekter på samhället måste stoppas och föreslår

Att bankerna enligt lag åläggs att gratis ta emot, tillhandahålla samt i övrigt hantera de lagliga betalningsmedlen d v s sedlar och mynt vanligtvis kallade kontanter.

Att det utreds hur man kan underlätta för att mindre banker, i första hand kooperativa, ska kunna starta och verka. Det är främst i de orter som under ett par mandatperioder har fått sina bankkontor indragna som banktjänsterna måste återinföras, samt

Att en fond, liknande inlandsinnovationen, skapas för att underlätta startandet av nya banker.

Svar från Partistyrelsen

Frågan om kontanthantering är oerhört viktig. Digitaliseringen av en rad samhällsliga tjänster har gått mycket fort i Sverige. Detta är på många sätt en positiv utveckling. Samtidigt medför det för vissa medborgare, bland annat i delar av landet, en mer problemfylld vardag.

Vi håller med om att det runtom i landet finns platser där bristen på kontanthantering kan orsaka problem. Samtidigt är situationen sådan att 80 procent av alla betalningar i Sverige idag sker med kort. Swish och andra mobila lösningar gör att det numera går att betala elektroniskt även till privatpersoner, småföretagare och föreningar.

Undersökningar visar att svenska konsumenter själva bedömer att de kommer att använda sedlar och mynt i liten omfattning inom en tioårsperiod. Men bilden kompliceras av att bristande tillgång till internet och mobiltäckning försvårar såväl för näringsliv som privatpersoner att kunna verka och leva i vissa delar av landet.

För Centerpartiet är frågan om kontanthantering viktig. Därför tillsatte vi sommaren 2013 tillsammans med Alliansen en särskild utredare som hade i uppgift att göra en översyn av regelverket för kontanthantering i Sverige. Uppdraget skulle genomföras utifrån ett helhetsperspektiv där hela kontanthanteringskedjan och dess aktörer skulle omfattas. Utredningen skulle även säkerställa ett heltäckande regelverk för kontanthanteringen.

I betänkandet berörs bl.a. bankernas skyldighet att ta emot sedlar och mynt. Utredningen menar att det krävs starka skäl för att ett tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse ska förenas med ett krav på att tillståndshavaren ska vara skyldig att ta emot pengar. Utredaren föreslog även att Riksbanken får ett tydligt övergripande ansvar för kontanthanteringen i landet. Det innebär bl.a. att Riksbanken ska följa utvecklingen på kontanthanteringsområdet och att ett råd för kontanthantering inrättas.

Vi ställer oss positiva till utredarens förslag i dessa delar. Samtidigt är vi kritiska till utredarens anslag att det finns tillräcklig tillgång till kontanthantering i Sverige.

Nu har Riksbanken ett ansvar och skulle det visa sig att det inte är tillräckligt är vi beredda att agera vidare. Vår utgångspunkt är att det i första hand är marknadens aktörer som på eget initiativ verkar för att säkra tillgången på kontanter. Därför är vi positiva till att regeringen för rundabordssamtal med marknadens aktörer.

För Centerpartiet har det varit viktigt att i övergången mellan en analog och mer digitaliserad ekonomi främja teknikutvecklingen som gör kontantlösa transaktioner möjliga i större omfattning. Stora satsningar på bredband är ett exempel på detta eftersom det möjliggör digitala transaktioner i större delar av landet.

Partistyrelsens inställning är att bankerna i nuläget inte ska tvingas till att tillhandhålla kontanter. Vi menar att lagstiftning vore problematiskt dels ur en principiell synpunkt, dels av praktiska hänsyn eftersom resultatet av sådana bindande regler kan bli att bankerna istället lägger ner fler kontor.

När det gäller frågan om att utreda förutsättningarna för kooperativa banker så är Centerpartiets inställning att det viktigt att förbättra förutsättningarna för kooperativa former oavsett bransch. Vi kan konstatera att det redan idag finns kooperativa banker runtom i landet som under lång tid har haft medlemstillväxt. Såväl mindre kooperativa aktörer som exempelvis de fristående sparbankerna tar ett ansvar för kapitaltillgång. Vi ser positivt på detta och vill uppmuntra kooperativ verksamhet generellt. Bank- och finansieringsrörelse är ett område där regelverken kan försvåra, men inte omöjliggöra, uppstart av kooperativ verksamhet. Bankers verksamhet har, inte minst sedan finanskrisen, blivit alltmer reglerad. Merparten av regelverket har sitt ursprung på EU-nivå. Centerpartiets inställning är att nuvarande lagstiftning på bankområdet överlag är positiv ur samhälls synpunkt och har för närvarande ingen avsikt att verka för en förändrad banklag.

Frågan om tillgång till riskkapital är oerhört viktig. Centerpartiet har varit med och effektiviserat det statliga riskkapitalet, och inte minst har vi gjort det tillgängligt i hela Sverige. Samtidigt är det viktigt att statligt riskkapital har ett tydligt syfte. När det gäller frågan om en statlig fond för bankverksamhet så är Partistyrelsens utgångspunkt att statlig riskkapitalförsörjning ska vara marknadskompletterande och inte tränga undan privata tjänster och utförare. Motiven för statliga initiativ bygger på antagandet om att marknadsmisslyckanden har resulterat i ett finansieringsgap främst för tillväxtföretag i tidiga utvecklingskedan. Inlandsinnovation är ett exempel på en marknadskompletterande fond som inte tar ställning till bransch utan fokuserar på bristen på kapital i norra Sverige. När regeringen nu avvecklar Inlandsinnovation ser vi framför oss att det återigen blir problematiskt med kapitalförsörjningen i vissa delar av landet. Samtidigt är Partistyrelsens inställning att en statlig riskkapitalfond specifikt inriktad mot start av bankverksamhet inte kvalificerar sig som marknadskompletterande eftersom den skulle riskera att tränga undan privata tjänster och utförare.

Med detta anses medlemsinitiativet besvarat.